

Raadsvoorstel (Gewijzigd)

Onderwerp

Toegang Sociaal Domein

Begrotingswijziging

n.v.t.

Datum raadsvergadering

11 februari 2014

Werksessie

28 januari 2014

Portefeuillehouder

Drs. J.W. Verkroost

Afdeling

Ontwikkeling

Mail opsteller

dennis.boekhout@stichtsevecht.nl

Agendanummer

Registratie nummer

Z/13/29679-VB/13/03562

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld Besluit

In te stemmen met dit raadsvoorstel waarin is opgenomen:

- a. Uitgangspunten voor de Toegang van het Sociaal Domein
- b. Het procesmodel van de toegang.
- c. De uitgangspunten voor de beleidsregie van de gemeente.
- d. De uitgangspunten voor het formuleren van de uitvoeringsregie.
- e. De opdracht aan de colleges om het model op korte termijn concreet verder uit te werken.

Bijlagen

1. Toelichting begrippen
2. Houtskoolschets met gearceerde opmerkingen
3. Matrix met opmerkingen van Wmo raden

1. Inleiding

Afgelopen twee maanden heeft een brede consultatie plaatsgevonden over de visie en de toegang tot het sociaal domein (houtschoolschets). In eerste instantie is hier met u als politiek gremium over gesproken. Dit heeft veel vragen en inzichten opgeleverd.

Daarnaast hebben wij met alle betrokken partijen in het veld gesproken, de Wmo- en cliëntenraden, externe organisaties en de eigen werkorganisatie. Wij danken voor alle inzet van een ieder die op de visie en de toegang tot het sociaal domein (houtschoolschets) heeft gereageerd. De houtschoolschets is een goede conceptuele basis geweest op basis waarvan wij uitgangspunten in dit raadsvoorstel hebben geformuleerd, die op hun beurt weer de kaders vormen voor de wijze waarop wij de toegang tot het sociaal domein willen gaan oppakken/uitvoeren. De houtschoolschets heeft daarom zijn bijdrage "afgeleverd" voor het formuleren van de uitgangspunten. Kortom, de houtschoolschets wordt niet vastgesteld, maar is wel als bijlage toegevoegd om het proces van schets naar Raadsvoorstel in beeld te brengen. In de houtschoolschets is in geel gearceerd, die onderwerpen waarover in de bijeenkomsten met betrokken partijen de meeste discussie is geweest.

In dit raadsvoorstel leggen wij u deze uitgangspunten voor.

Op basis hiervan geven wij u inzicht in het model wat hierdoor ontstaat en stellen u voor om de colleges de opdracht te geven om het model op korte termijn concreet verder uit te werken.

Belangrijkste reacties op de bestaande stukken

De reacties van de Wmo-adviesraden zijn in de bijlage 3 aangegeven. Het betreft de reacties van de Wmo raden uit Wijdemeren en Weesp. De Wmo raad uit Stichtse Vecht heeft ervoor gekozen om bij brief van 3 januari 2014 een schriftelijk advies uit te brengen en aansluitend input te geven op de aangepaste versie van dit Raadsvoorstel.

De beschikbare adviezen zijn tevens verwerkt in een matrix en onze reacties hebben wij daar aan toegevoegd. Deze matrix is als bijlage 3 toegevoegd.

Van de bijeenkomsten met de externe organisaties (aanbieders, ketenpartners en vrijwilligersorganisaties) zijn geen verslagen gemaakt, maar er zijn wel zoveel mogelijk opmerkingen meegenomen voor de uitgangspunten en deze zullen ook dienen bij de concrete uitwerking van het model.

De belangrijkste reacties vanuit die terugkoppeling zijn:

- Begrippen worden niet eenduidig gebruikt en zijn op onderdelen niet duidelijk; vooral het regievraagstuk is daarbij onduidelijk.
- De gemeente is faciliterend en heeft geen uitvoerende rol.
- Investeer zoveel mogelijk aan de voorkant, aan preventie van de problematiek.
- De problematiek van de burger is leidend voor de inzet van voorzieningen en niet het aanbod.
- Laat de concrete hulsituatie van de cliënt leidraad zijn om te bepalen wat er nodig is en wie er ingeschakeld moet worden.
- Zet een integraal team in als het gaat om complexe probleemsituaties.

2. Uitgangspunten toegang van het sociaal domein

De centrale vraag van Toegang is of, wanneer en onder welke (financiële) condities burgers een beroep kunnen doen op voorzieningen in het sociale domein. Bij de beantwoording van die centrale vraag hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- De visie van SWW en de daarin verwoorde uitgangspunten is bepalend voor de inrichting van het sociaal domein. De in de visie genoemde uitgangspunten zijn nader uitgewerkt en verduidelijkt. Wij werken toe naar een eindmodel waarvan duidelijk is dat wij daar naar toe moeten groeien. Daarvoor zal – nadat het speelveld volledig in beeld is gebracht – een implementatieplan worden opgesteld, inclusief uitgewerkte business cases. Dit raadsvoorstel is hiervoor - samen met de Visie - het kaderstellend document.
- De specifieke professionaliteit van de contract- en samenwerkingspartners wordt zoveel mogelijk gerespecteerd en optimaal benut.
- De gemeente zorgt voor evenwicht in algemeen toegankelijke voorzieningen ten opzichte van maatwerkvoorzieningen. Voor algemeen toegankelijke voorzieningen is geen beschikking

vereist, voor maatwerkvoorzieningen is dit vaak wel het geval. Toegang bieden tot maatwerkvoorzieningen is formeel voorbehouden aan de gemeente, maar dit kan gebeuren op voordracht van burger-initiatieven als bijvoorbeeld kern- en/of buurtgroepen. De gemeente kan deze taak in de wijk, als onderdeel van het wijkteam vervullen, maar deze bevoegdheden kunnen ook -op basis van kaderstellende afspraken- gedelegeerd of gemandateerd worden.

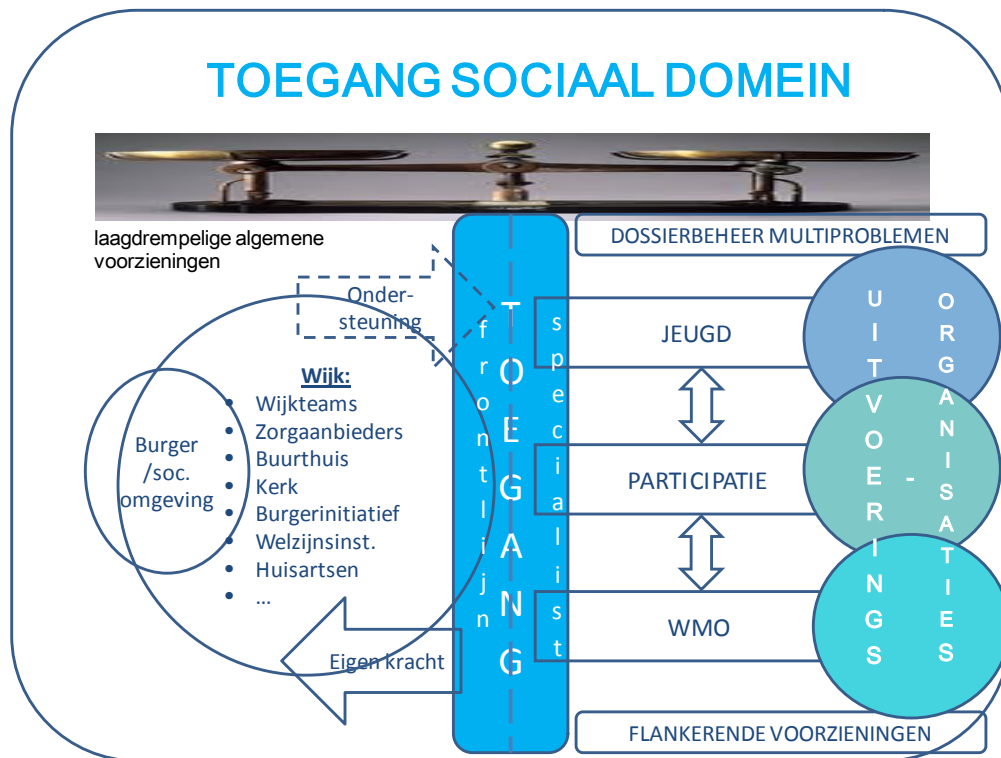
- De eigen kracht van de burger en zijn omgeving wordt maximaal benut. Dat betekent niet dat de burger aan zijn/haar lot wordt overgelaten. Taken worden nadrukkelijk niet van de burger overgenomen. De gemeente biedt wel het vangnet en is een bondgenoot voor burgers en hun omgeving als zij (tijdelijk) niet op eigen kracht kunnen meedoen aan de maatschappij.
- Burgers moeten zonder hulp van de gemeente de meeste antwoorden op vragen kunnen vinden, zodat zij waar mogelijk zelf de oplossing kunnen organiseren. Burgers die een vrijwillige bijdrage willen leveren moeten wij daarom in staat stellen binnen de gemeente dergelijke vrijwillige activiteiten te vinden en wij willen dit ook stimuleren.
- Eén huishouden, één regisseur, één dossier is de basis, waarbij telkens het totaalbeeld voorop staat (sluitende aanpak). Verkokering wordt voorkomen en de vraag van de situatie is bepalend voor de oplossing.
- De sociale cohesie in de wijken wordt versterkt, zodat de eigen kracht en samenredzaamheid van de burgers beter tot zijn recht komt. Dit gebeurt enerzijds door de inzet van wijkteams/professionals en anderzijds door het gericht investeren in de algemeen toegankelijke voorzieningen. Het stimuleren van burgerinitiatieven hoort daar nadrukkelijk bij.
- De gemeente streeft naar een samenleving, waarin iedereen meedoet. Dat betekent dat de burgers zo veel mogelijk in een reguliere omgeving functioneren, zowel op de arbeidsmarkt als in de sociale omgeving.
- Ondanks de voorkeur voor een generalistische aanpak blijven specialisaties -ook in de toegang-noodzakelijk. Individuele wet- en regelgeving vraagt daar om en ook voor een duidelijke opdrachtformulering aan contractpartners is specialisatie noodzakelijk. Verkokering voorkomen wij door bundeling van kennis, bijvoorbeeld in wijkteams. Zo wordt de specialistische kennis toch zoveel mogelijk in de wijk ingezet.
- De toegang tot algemeen toegankelijke voorzieningen en maatwerkvoorzieningen wordt onafhankelijk geregeld van de uitvoerders of leveranciers van die voorzieningen.
- De gemeente zorgt voor een integrale, ontschotter dienstverlening in de wijk. Dit betekent ook dat de gemeente zelf ontschot werkt en het aantal loketten en gemeentelijke instanties minimaliseert.

3. Het procesmodel van de toegang

Op basis van de uitgangspunten geven wij inzicht in het proces van toegang. Dit model zal op basis van praktijkervaringen en bijstellingen van het beleid meebewegen. De concrete uitwerking zal in het voorjaar 2014 aan uw gemeenteraad worden voorgelegd. De diverse adviesraden zullen bij de uitwerking uitdrukkelijk cocreatief geconsulteerd worden.

In onderstaande figuur 1 is beeldend gemaakt hoe het sociaal domein eruit ziet, rekening houdend met de hierboven geformuleerde uitgangspunten.

Figuur 1: inrichting sociaal domein in de wijk of kernen

Korte toelichting model

Dit procesmodel om de toegang te organiseren wordt geïmplementeerd op het niveau van de buurt of kern. De weegschaal symboliseert dat het evenwicht wordt gezocht (niet alleen in financiële zin) tussen maatwerkvoorzieningen (rechts) en laagdrempelige wijkvoorzieningen (links). De gevolgen van deze beweging naar meer laagdrempelige voorzieningen voor huidige ontvangers van maatwerkvoorzieningen wordt deugdelijk in kaart gebracht en zorgvuldig meegewogen in de uitwerking van het procesmodel. Door een investering in de laagdrempelige voorzieningen voor bewoners in de wijk, directe (kortdurende) ondersteuning gericht op activering van eigen mogelijkheden en/of inschakeling van het netwerk, wordt voorkomen dat een beroep wordt gedaan op – in het algemeen – duurdere maatwerkvoorzieningen. Wij zetten dus nadrukkelijk in op preventie.

Aan de rechterkant van de 'Toegang' bevindt zich het individuele (professionele) aanbod van maatwerkvoorzieningen. Hiervoor is een beschikking of indicatie nodig alvorens hierop een beroep kan worden gedaan (vraagverheldering). Ook voor de voorzieningen aan de rechterkant kan gelden dat deze dichtbij in de buurt aanwezig zijn.

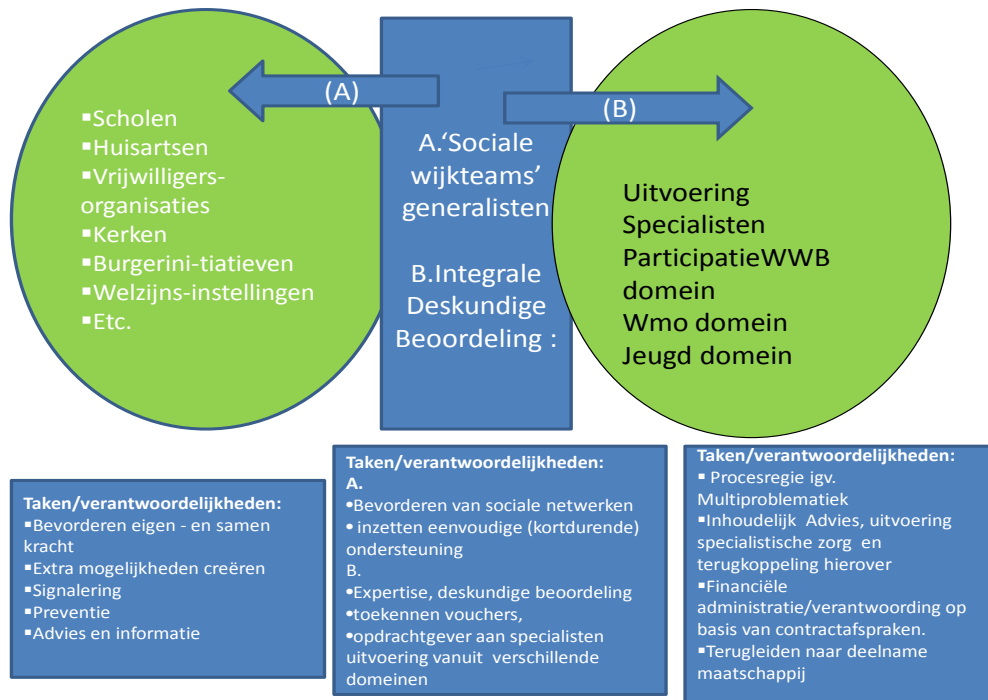
Definitie toegang

Met **toegang** bedoelen we het **proces** met als beginpunt het moment waarop de burger zich meldt (of wordt gemeld) met een enkel- of meervoudige ondersteuningsvraag op het gebied van deelname aan de samenleving, waarbij zelfredzaamheid in het geding is, tot het moment waarop passende ondersteuning geboden kan worden. Het proces vormt een aaneenschakeling van beslissingen: de al of niet vroegtijdige melding of signalering, de vraagverheldering, de bepaling van de vervolgstappen en het realiseren van een passende ondersteuning.

De taken in de Toegang

Op basis van het voorgaande model worden de taken en verantwoordelijkheden duidelijker. Figuur 2 is de verduidelijking van de Toegang in figuur 1.

Figuur 2

Uit deze figuur blijkt nadrukkelijk dat twee verschillende competenties in het Toegangsmodel worden gebundeld:

- Enerzijds de generalist in de wijk vanuit de (sociale) wijkteams.
- Anderzijds de specialist en indien nodig een samenstel van specialisten voor meer diepgaande analyse en opdrachtverstrekking.

De specialisten opereren ook zoveel mogelijk in wijken, kernen en buurten en zullen minder frequent maar wel op afroepbasis beschikbaar zijn. Dit is geheel in lijn met de uitgangspunten van de Wmo.

De financiering van zowel de generalist als de specialist (contract, subsidie) zal onderwerp zijn van de uitwerking.

In aanvulling op de wettelijke rechtsbescherming zorgt de gemeente voor deugdelijke en laagdrempelige klachtenregelingen, waarbij ook bemiddeling en/of mediation geschikte opties zijn.

4. Regie

Het is essentieel dat de gemeente in het sociaal domein de regierol op zich neemt. De gemeente heeft immers de verantwoordelijkheid voor de Zorg aan haar burgers en draagt daar ook de financiële verantwoordelijkheid voor. Dat de gemeente de verantwoordelijkheid heeft voor de invulling van haar rol en de wijze van uitvoering van de wet, betekent niet dat zij deze ook feitelijk zelf uit moet voeren. Het is juist van belang diverse taken en verantwoordelijkheden in het sociaal domein goed te beleggen, daar waar de randvoorwaarden voor een succesvolle invulling het beste zijn (denk aan competenties, volume, synergie en dergelijke). Daar hoort een duidelijke visie op de invulling van de regierol en de uitvoerende taken bij. Voor de definitie van regie verwijzen wij u naar bijlage 1.

Zeker is dat de gemeente de beleidsregie heeft. Zij is immers eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de wet en legt hierover verantwoording af aan het Rijk.

Voor het beleggen van de uitvoeringsregie zijn verschillende oplossingen mogelijk die weloverwogen en op basis van een goed beeld van het speelveld en de competenties van de spelers daarin

gekozen moeten worden. Gezocht moet worden naar een evenwicht tussen de verantwoordelijkheid voor de beste ondersteuning van de burgers en de verantwoordelijkheid voor de betaalbaarheid van het sociale domein als geheel.

Omdat dit speelveld nog niet volledig in beeld is wordt de uitvoeringsregie vooralsnog niet gemandateerd aan het wijkteam, maar ligt deze bij de gemeenten. Eerst dient het speelveld volledig in kaart te worden gebracht evenals de samenstelling van de wijk- en gebiedsteams. Vervolgens worden beide opties - uitvoeringsregie bij de gemeente versus uitvoeringsregie bij de wijk-/gebiedsteams - gelijkwaardig aan elkaar gewogen. De uitkomst van die weging wordt voor de zomer aan uw gemeenteraad aangeboden.

5. Aanpak (planning/uitvoering/communicatie)

Na instemming door uw gemeenteraad van bovengenoemde uitgangspunten en procesmodel toegang wordt het model nader uitgewerkt evenals de indeling en samenstelling van de wijkteams. Bij deze uitwerking worden de Wmo- en cliëntenraden nadrukkelijk cocreatief betrokken. Daarna volgt voor de aanpak/planning/uitvoering en communicatie in het voorjaar een concreet uitgewerkt voorstel dat aan de colleges zal worden voorgelegd. In de commissie/werksessie zult u hierover worden geïnformeerd.

6. Standpunt werksessie (en derden)

Na de Werksessie van 7 januari 2014 in Stichtse Vecht en de Commissie van 7 januari in Wijdmeren heeft intensief en cocreatief overleg plaatsgevonden met de Wmo Raden van Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren. Dit proces met de Wmo raden heeft geleid tot een aangescherpte en aangevulde versie van het Raadsvoorstel.

De Wmo raden van Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren hebben in een overleg met de Wethouders Sociaal Domein op 17 januari 2014 aangegeven dat zij zich in dit Raadsvoorstel kunnen vinden.

17 januari 2014

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris

Burgemeester